[2024] 12 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 478: 2024 ਆਈਐਨਐਸਸੀ 958

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ

ਬਨਾਮ

ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

(2024 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਨੰਬਰ 2565)

ਵਿੱਚ

ਐਮ.ਏ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 14381 2024

ਵਿੱਚ

2022 ਦਾ ਐਮ.ਏ. ਨੰਬਰ 714

ਵਿੱਚ

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 429 2020

09 ਦਸੰਬਰ 2024

[ਜੇ.ਬੀ. ਪਾਰਦੀਵਾਲਾ ਅਤੇ ਆਰ. ਮਹਾਦੇਵਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਵਿਚਾਰ ਲਈ ਮੁੱਦਾ

ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ।

ਹੈੱਡਨੋਟਸ

ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ - ਕੀ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੈ:

ਆਯੋਜਿਤ: ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੂਰ-ਦੁਰਾਡੇ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋਈਆਂ ਹੋ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ - ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ - ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ - ਜਦੋਂ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੇ ਅੰਤਿਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰਾਹੀਂ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹਣਾ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੈ - ਜੇ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਅਰਾਜਕਤਾ ਪੈਦਾ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅੰਤਮਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਜਾਵੇਗਾ - ਇਹ ਤੈਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਭਿੰਨ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ - ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਜਾਂ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ

ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਰਾਜ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਿਰਾ

ਇਹ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। (ਪਾਰਸ 13, 14, 15, 17)

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਦੇਸ਼-ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ-ਸੰਬੰਧਃ

ਆਯੋਜਿਤ: ਰਜਿਸਟਰੀ ਨੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਾ ਵੰਡਿਆ ਜਾਵੇ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ - ਰਜਿਸਟਰੀ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਗੰਭੀਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਰਗੇ ਐਲਾਨ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ। [ਪਾਰਸ 18, 19]

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ

ਜੈਪੁਰ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਡਾਨੀ ਪਾਵਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ [2024] 3ਐਸਸੀਆਰ 1023 **2024 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 313 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।**

ਕੀਵਰਡਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ

ਵਿਭਿੰਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ; ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤੀ; ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ; ਅੰਤਮ ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੁਆਰਾ ਕਾਰਵਾਈ ਸਮਾਪਤ ਕੀਤੀ ਗਈ; ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸੋਧ; ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ; ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਗਲਤੀ।

ਇਸ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲਾ ਕੇਸ

ਸਿਵਲ ਮੂਲ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: 2024 ਦੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 2565

ਵਿੱਚ

ਐਮ.ਏ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 14381 2024

ਵਿੱਚ

ਐਮ.ਏ.ਡੀ. ਨੰਬਰ 14381 2022

ਵਿੱਚ

ਡਬਲਯੂ.ਪੀ.(ਸੀ) ਨੰਬਰ 429 ਆਫ 2020

2024 ਦੇ ਡੀਵਾਈ ਨੰਬਰ 14381 ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ 08.08.2024 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ

ਪਾਰਟੀਆਂ ਲਈ ਹਾਜ਼ਰੀ

ਪਟੀਸ਼ਨਰ-ਇਨ-ਵਿਅਕਤੀਗਤ.

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦਾ ਫੈਸਲਾ/ਆਦੇਸ਼

ਆਰਡਰ

1. ਦੇਰੀ ਨੂੰ ਮਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ।
2. ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਅਤੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹਿਸ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੰਗਣ ਵਾਲੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਆਗਿਆ ਹੈ।
3. ਇਹ ਅਰਜ਼ੀ 2020 ਦੀ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 429 ਦੇ ਮੂਲ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਦੇ ਕਹਿਣ 'ਤੇ ਹੈ।
4. ਇਸ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਵਿੱਚ, ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਰਾਹਤਾਂ ਲਈ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ:

"ਏ. ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੇਣਾ। ਜੱਜ, ਆਗਰਾ; ਐਸ.ਐਸ.ਪੀ., ਆਗਰਾ ਮਾਣਯੋਗ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੈਂਡਿੰਗ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 126/2021 ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਸੁਰੱਖਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰੇਗਾ। ਜੱਜ, ਆਗਰਾ 29 ਮਾਰਚ, 2022 ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਤਾਰੀਖਾਂ; ਅਤੇ

ਬੀ. ਅਜਿਹਾ ਆਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕਰੋ ਜੋ ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਢੁਕਵਾਂ ਅਤੇ ਉਚਿਤ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇ।

5. ਅਸੀਂ ਇਸ ਤੱਥ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਲੈਂਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ (ਸਿਵਲ) ਨੰਬਰ 429/2020 ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ 6-8-2021 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:
"ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ, ਜੋ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋ-ਪੱਖੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ:

(i) ਪਹਿਲੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਵਿਧੀ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼; ਅਤੇ

(ii) ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜੋ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਉਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਲਈ ਸ਼ੁਰੂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਜੋ ਉਸਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਹਨ।

2. ਉਪਰੋਕਤ (i) ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਰਾਹਤ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਵਿੱਚ ਸਵੀਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਦੀ ਖਾਸ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਰਜ਼ੀ,

2016 ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 26, ਜੋ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਲਾਭ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਕਰਦਿਆਂ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਇਸ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਕਾਪੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਮਿਆਦ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਜੇ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

3. ਅਸੀਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਉਠਾਏ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮੁੱਦਿਆਂ ਦੇ ਗੁਣਾਂ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਟਿੱਪਣੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਹੈ।

4. ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

5. ਲੰਬਿਤ ਅਰਜ਼ੀ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਹੈ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

6. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁੱਖ ਮਾਮਲੇ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਆਪਕ ਰਾਹਤ - ਇਸ ਵਿੱਚ, ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 32 ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ ਨੂੰ ਬਿਨੈਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 26/2016 ਦਾ ਜਲਦੀ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ।
7. ਅਸੀਂ ਡਾ. ਅਜੈ ਕੁਮਾਰ ਜੈਨ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੁੰਦੇ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।
8. ਡਾ. ਜੈਨ ਨੇ ਸਾਡੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਲਿਆਂਦਾ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਦਿਆਂ, ਜਿਸ ਦਾ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਉਸ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨੰਬਰ 26/2016 'ਤੇ ਸੁਣਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ, ਦੋਸ਼ੀ ਨੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੀ ਅਪੀਲ ਵੀ 11-11-2024 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੁਆਰਾ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
9. ਉਸ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹ ਆਪਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਨਤੀਜਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ ਹੈ
10. ਅੱਜ, ਉਸ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਤ ਵਿੱਚ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰਕ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਖਤਰਾ ਹੋਣ ਦਾ ਡਰ ਹੈ।
11. ਇਸ ਦੇ ਚਿਹਰੇ 'ਤੇ ਇਹ ਵਿਭਿੰਨ ਐਪਲੀਕੇਸ਼ਨ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ।
12. ਹੁਣ ਸਮਾਂ ਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦੇ ਅਭਿਆਸ 'ਤੇ ਕੁਝ ਕਹੇ ਅਤੇ ਉਹ ਵੀ 5 ਸਾਲ, 7 ਸਾਲ, 10 ਸਾਲ ਦੀ ਮਿਆਦ ਤੋਂ ਬਾਅਦ।
13. ਇਹ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਜੋ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ, ਦਾ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਨਵੇਂ ਕਾਰਨਾਂ ਨਾਲ ਕੁਝ ਲੈਣਾ ਦੇਣਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਨਾਲ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਨਾਲ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ।

14. ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਮੁੜ ਸੁਰਜੀਤ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ।
15. ਦਰਅਸਲ, ਅਦਾਲਤ ਕੋਲ ਅਜਿਹੀ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਲੰਬਿਤ ਨਹੀਂ ਕਹੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜਦੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 32 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੇ ਅਨੁਛੇਦ 226 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਹੋਵੇ, ਤਾਂ ਅਦਾਲਤ ਲਈ ਇਹ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਕਿਸੇ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇ ਜ਼ਰੀਏ ਕਾਰਵਾਈ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਖੋਲ੍ਹੇ ਜਿਸ ਨੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਇੱਕ ਨਵਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਹੋਵੇ। ਜੇਕਰ ਇਸ ਸਿਧਾਂਤ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਉਲਝਣ ਅਤੇ ਹਫੜਾ-ਦਫੜੀ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੀ ਅੰਤਿਮਤਾ ਦਾ ਕੋਈ ਅਰਥ ਨਹੀਂ ਰਹੇਗਾ।
16. ਹਾਲ ਹੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਤਾਲਮੇਲ ਬੈਂਚ ਨੇ "ਜੈਪੁਰ ਬਿਜਲੀ ਵੰਡ ਨਿਗਮ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਅਡਾਨੀ ਪਾਵਰ ਰਾਜਸਥਾਨ ਲਿਮਟਿਡ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ 2024 ਐਸਸੀਸੀ ਆਨਲਾਈਨ ਐਸਸੀ 313" ਵਿੱਚ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਟਿੱਪਣੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ:

"ਅਸੀਂ ਮੌਜੂਦਾ ਅਰਜ਼ੀ ਦੀ ਸਾਂਭ-ਸੰਭਾਲ ਬਾਰੇ ਸਵਾਲ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸਮਝਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਕਿ ਕਿਸੇ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਨਿਪਟਾਰੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਜਿਹੀਆਂ ਪੋਸਟ-ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਫੁਟਕਲ ਅਰਜ਼ੀਆਂ 'ਤੇ ਕਦੋਂ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਦਾਲਤ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਅਧਿਕਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ 31.08.2020 ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਤਿੰਨ-ਜੱਜਾਂ ਦੇ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਿਸੇ ਅਰਜ਼ੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਰੱਖਦੀ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਰਸ ਤੋਂ ਪਰੇ ਹੈ। ਇਹ ਕਿਸੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਸਮੇਂ ਦੇ ਵਾਧੇ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਹੈ। ਨਿਪਟਾਰੇ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਅਤੇ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਲਈ ਪੋਸਟ-ਡਿਸਪੋਜ਼ਲ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦਾ ਹੋਵੇ ਅਤੇ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਵਿਕਾਸ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾ ਤੱਥਾਂ ਵਾਲਾ ਪਿਛੋਕੜ ਉਸ ਵਰਣਨ ਵਿੱਚ ਫਿੱਟ ਨਹੀਂ ਬੈਠਦਾ।"

(ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ)

17. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਹ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਸਿਰਫ ਕਿਸੇ ਕਲੈਰੀਕਲ ਜਾਂ ਗਣਿਤਿਕ ਗਲਤੀ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਵਿਚਾਰਯੋਗ ਹੋਵੇਗੀ।

ਆਦੇਸ਼ ਦਾ ਸਪਸ਼ਟੀਕਰਨ ਸਿਰਫ ਦੁਰਲੱਭ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

18. ਰਜਿਸਟਰੀ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪ੍ਰਸਾਰਿਤ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਸਹੁੰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪੁਸ਼ਟੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਕਿ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੱਖ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਆਦੇਸ਼ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਦੀਆਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਘਟਨਾਵਾਂ ਕਾਰਨ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ।
19. ਰਜਿਸਟਰੀ ਹਰੇਕ ਬਿਨੈਕਾਰ ਤੋਂ ਜ਼ੋਰ ਦੇਵੇਗੀ ਜੋ ਗੰਭੀਰ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਨ 'ਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਨਿਪਟਾਰੇ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੱਖਰੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ।
20. ਜੇ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਇਹ ਖਦਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਉਸ ਨੂੰ ਜਾਂ ਉਸਦੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 226 ਦੇ ਤਹਿਤ ਖੇਤਰੀ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਇਸ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਉਚਿਤ ਰਾਹਤ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨਾ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੈ।
21. ਇਸ ਵਿਭਿੰਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਉਚਿਤ ਫੋਰਮ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨੀ ਉਪਾਅ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਲਈ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਆਜ਼ਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।
22. ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਵਿਰੁੱਧ ਅਪੀਲ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।
23. ਜੇ ਬਿਨੈਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਸੁਰੱਖਿਆ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਿਆਂ ਕੋਈ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਛੇਤੀ ਤੋਂ ਛੇਤੀ ਦੇਖ ਸਕਦੀ ਹੈ।
24. ਬਕਾਇਆ ਅਰਜ਼ੀਆਂ, ਜੇ ਕੋਈ ਹਨ, ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਵੀ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ: ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅਰਜ਼ੀਆਂ ਰੱਦ।

ਦੁਆਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੈੱਡਨੋਟ: ਅੰਕਿਤ ਗਿਆਨ

ਬੇਦਾਅਵਾ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ/ਨਿਆਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ/ ਨਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਤ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ।

Yadwinder Singh
Enrl. No. P/956/2016